МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное образовательное учреждение
высшего образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Высшая школа журналистики и медиакоммуникаций

УТВЕРЖДАЮ

Проректор по образовательной деятельности КФУ

Проф. Таюрский Д.А.

__________________ "__" ______________ 20___ г.

ДЕПАРТАМЕНТ ОБРАЗОВАНИЯ (ПО КФУ)

подписано электронно-цифровой подписью

Программа дисциплины

Татарский язык в профессиональной коммуникации Б1.В.ДВ.3

Направление подготовки: 42.03.02 - Журналистика
Профиль подготовки: Телевидение
Квалификация выпускника: бакалавр
Форма обучения: заочное
Язык обучения: русский

Автор(ы):
Шамсутдинова Р.Р.
Рецензент(ы):
Хадиева Г.К.

СОГЛАСОВАНО:
Заведующий(ая) кафедрой: Гарифуллин В. З.
Протокол заседания кафедры No ___ от "____" ___________ 201__г
Учебно-методическая комиссия Института социально-философских наук и массовых коммуникаций (Высшая школа журналистики и медиакоммуникаций):
Протокол заседания УМК No ____ от "____" ___________ 201__г

Регистрационный No 941828318

Казань
2018

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Содержание

1. Цели освоения дисциплины
2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы
3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля
4. Структура и содержание дисциплины/ модуля
5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения
6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов
7. Литература
8. Интернет-ресурсы
9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

Программу дисциплины разработал(а)(и) Шамсутдинова Р.Р.

1. Цели освоения дисциплины

1) развитие у студентов коммуникативной компетенции (речевой, языкой, социокультурной, компенсаторной и учебно-познавательной);

2) развитие и воспитание способности к личностному и профессиональному самоопределению студентов, их социальной адаптации;

3) формирование активной жизненной позиции как гражданина и патриота, а также как субъекта межкультурного взаимодействия;

4) развитие таких личностных качеств, как культура общения, умение работать в сотрудничестве, в том числе в процессе межкультурного общения;

5) развитие способности и готовности студентов к самостоятельному изучению татарского языка, к дальнейшему самообразованию с его помощью в разных областях знаний;

6) приобретение опыта творческой деятельности, опыта проектно-исследовательской работы с использованием татарского языка, в том числе в русле выбранного профиля.

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел " Б1.В.ДВ.3 Дисциплины (модули)" основной образовательной программы 42.03.02 Журналистика и относится к дисциплинам по выбору. Осваивается на 4 курсе, 7 семестр.

Федеральный государственный образовательный стандарт по направлению подготовки "Журналистика" (бакалавриат) предусматривает изучение дисциплины "Татарский язык" в составе гуманитарного, социального и экономического цикла, его вариативной части. Дисциплина занимает важное место в системе курсов, ориентированных на изучение языков.

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ОК-2 (общекультурные компетенции)	способностью анализировать основные этапы и закономерности исторического развития общества для формирования гражданской позиции
ОК-3 (общекультурные компетенции)	способностью использовать знания в области общегуманитарных социальных наук (социология, психология, культурология и других) в контексте своей социальной и профессиональной деятельности
ОК-6 (общекультурные компетенции)	способностью к коммуникации в устной и письменной формах на русском и иностранном языках для решения задач межличностного и межкультурного взаимодействия
ОК-7 (общекультурные компетенции)	способностью работать в коллективе, толерантно воспринимая социальные, этнические, конфессиональные и культурные различия
ОПК-18 (профессиональные компетенции)	способностью эффективно использовать иностранный язык в связи с профессиональными задачами
ОК-8 (общекультурные компетенции)	способностью к самоорганизации и самообразованию

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

значение лексических единиц, связанных с тематикой выбранного профиля и с соответствующими ситуациями общения;

языковой материал: идиоматические выражения, оценочную лексику, единицы речевого этикета, обслуживающие ситуации общения в рамках новых тем, в том числе профильно-ориентированных;

новые значения изученных глагольных форм, средств и способов выражения модальности, условия, предположения, причины, следствия, побуждения к действию;

лингострановедческую и страноведческую информацию, расширенную за счет новой тематики и проблематики речевого общения, с учетом выбранного профиля.

2. должен уметь:

вести диалог (диалог-распросс, диалог-обмен мнениями/суждениями, диалог-побуждение к действию, этикетный диалог и их комбинации) в ситуациях официального и неофициального общения в бытовой, социокультурной и учебно-трудовой сферах, используя аргументацию, эмоционально-оценочные средства;

рассказывать, рассуждать в связи с изученной тематикой, проблематикой прочитанных/прослушанных текстов, описывать события, излагать факты, делать сообщения, в том числе связанные с тематикой выбранного профиля;

Описывать явления, события, излагать факты в письме личного и делового характера; заполнять различные виды анкет, составлять письменные материалы, необхоЗимые для презентации результатов в проектной деятельности;

3. должен владеть:

основными методами и приемами исследовательской и практической работы в области языкознания;

демонс к устной и письменной коммуникации.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

демонстрировать способность и готовность к практическому применению полученных знаний при решении профессиональных задач;

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет 3 зачетных(ые) единиц(ы) 108 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины зачет в 7 семестре.

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

86 баллов и более - "отлично" (отл.);

71-85 баллов - "хорошо" (хор.);

55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);

54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю

Тематический план дисциплины/модуля

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
1.	Тема 1. Фонетика. Аның өйрәнү объекты, башка фәннәр арасындагы урыны. Фонетика фәненең методлары. Орфография, орфоэпия, графика. Фонетик закончалыклар.	7	1	1	1	0	Устный опрос
2.	Тема 2. Лексикология, аның төп предметы һәм бурычлары, тармаклары. Сүзнең лексик мәгънәсе һәм аның типлары. Күп мәгънәле сүзләр. Антоним, омоним, синоним сүзләр.	7	2	1	1	0	Письменное домашнее задание
3.	Тема 3. Кулланылыш мохите (сферасы) ягыннан татар әдәби теленең сүзлек составы. Гомумхалык теле лексикасы.	7	3	1	1	0	Письменная работа

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
4.	Тема 4. Морфология буенча гомуми мәгълүмат. Морфологиянең өйрәнү предметы һәм төп төшенчәләр. Сүзнең грамматик ягын өйрәнә торган фән буларак морфология.Тел белемендә сүзләрне төркемләү принциплары. Мөстәкыйль сүз төркемнәре. Исем. Сан категориясе. Килеш категориясе. Тартым категориясе. Исемнәрнең ясалыш ягыннан төрләре. Сыйфат. Сыйфатның лексик-грамматик төркемчәләре: асыл һәм нисби сыйфатлар. Сыйфатларның төзелеше. Рәвеш. Рәвешләрнең төзелеше. Сан. Саннарның ясалышка бәйле үзенчәлекләре. Алмашлыкның лексик-гр	7	4	1	1	0	Коллоквиум

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
5.	Тема 5. Фигыль. Фигыль сүз төркеменә гомуми характеристика. Фигыль категорияләренә гомуми характеристика: барлык-юклык, зат-сан, наклонение, заман, юнәлеш, дәрәҗә. Затланышлы фигыльләр һәм затланышсыз. Фигыльләрнең төзелеше. Ияртемнәр. Хәбәрлек сүзләр. Бәйләгечләр. Бәйлекләр. Бәйлек сүзләр. Теркәгеч. Модаль сүз төркемнәре. Кисәкчә. Ымлык. Модаль сүзләр.	7	5	1	1	0	Письменное домашнее задание
7.	Тема 7. Җөмлә. Җөмләләрне төркемләү принциплары һәм җөмлә төрләре. Җөмләнең актуаль кисәкләргә бүленеше. Җөмләдә сүз тәртибе. Гади җөмлә синтаксисы. Кушма җөмлә синтаксисы.	7	7	1	1	0	Контрольная работа
.	Тема . Итоговая форма контроля	7		0	0	0	Зачет
	Итого			6	6	0	

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. Фонетика. Аның өйрәнү объекты, башка фәннәр арасындагы урыны. Фонетика фәненең методлары. Орфография, орфоэпия, графика. Фонетик закончалыклар.

лекционное занятие (1 часа(ов)):

Фонетика. Аның өйрәнү объекты, башка фәннәр арасындагы урыны. Фонетика фәненең методлары. Орфография, орфоэпия, графика турында төшенчә бирү. Фонетик закончалыклар: ассимиляция, аккомодация, диссимиляция.

практическое занятие (1 часа(ов)):

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Фонетика турында төшенчә. Аваз һәм фонема турында аңлатма бирү. Авазларны өйрәнүнеә өч аспекты. Орфография, орфоэпия, графика. Сүзләрнең дөрес язылышы һәм әйтелеше. Фонетик закончалыклар. Сузыклар ассимиляциясе, тартыклар ассимиляциясе. Сузыкларның тартыкларга тәэсире, тартыкларның сузыкларга тәэсире. Диссимиляция күренеше.

Тема 2. Лексикология, аның төп предметы һәм бурычлары, тармаклары. Сүзнең лексик мәгънәсе һәм аның типлары. Күп мәгънәле сүзләр. Антоним, омоним, синоним сүзләр.

лекционное занятие (1 часа(ов)):

Лексикология, аның төп предметы һәм бурычлары, тармаклары. Сүзнең лексик мәгънәсе һәм аның типлары. Күп мәгънәле сүзләр. Антоним, омоним, синоним сүзләр.

практическое занятие (1 часа(ов)):

Лексикология, аның төп предметы һәм бурычлары, тармаклары турында төшенчә бирү. Сүзнең лексик мәгънәсе һәм аның типлары. Бер мәгънәле һәм күп мәгънәле сүзләр. Антоним, аларның төрләре. Омонимнар, аларның төрләре. Синоним сүзләр.

Тема 3. Кулланылыш мохите (сферасы) ягыннан татар әдәби теленең сүзлек составы. Гомумхалык теле лексикасы.

лекционное занятие (1 часа(ов)):

Кулланылыш мохите (сферасы) ягыннан татар әдәби теленең сүзлек составы. Гомумхалык теле лексикасы. Диалекталь сүзләр. Һөнәри лексика.Кулланылыш ешлыгы ягыннан татар теленең сүзлек составы. Тарихи сүзләр һәм архаизмнар. Неологизмнар.

практическое занятие (1 часа(ов)):

Кулланылыш мохите (сферасы) ягыннан татар әдәби теленең сүзлек составы. Гомумхалык теле лексикасы. Диалекталь сүзләр. Һөнәри лексика.Кулланылыш ешлыгы ягыннан татар теленең сүзлек составы. Тарихи сүзләр һәм архаизмнар турында төшенчә бирү. Телдә барлыкка килә торган яңа сүзләр - неологизмнар.

Тема 4. Морфология буенча гомуми мәгълүмат. Морфологиянең өйрәнү предметы һәм төп төшенчәләр. Сүзнең грамматик ягын өйрәнә торган фән буларак морфология.Тел белемендә сүзләрне төркемләү принциплары. Мөстәкыйль сүз төркемнәре. Исем. Сан категориясе. Килеш категориясе. Тартым категориясе. Исемнәрнең ясалыш ягыннан төрләре. Сыйфат. Сыйфатның лексик-грамматик төркемчәләре: асыл һәм нисби сыйфатлар. Сыйфатларның төзелеше. Рәвеш. Рәвешләрнең төзелеше. Сан. Саннарның ясалышка бәйле үзенчәлекләре. Алмашлыкның лексик-грамматик төркемчәләре. Алмашлыкларның ясалышы ягыннан төрләре.

лекционное занятие (1 часа(ов)):

Сүзнең грамматик ягын өйрәнә торган фән буларак морфология.Тел белемендә сүзләрне төркемләү принциплары. Мөстәкыйль сүз төркемнәре. Исем. Исемнең гомуми лексик-семантик мәгънәсе, морфологик категорияләре һәм төп синтаксик билгеләре. Исемнең лексик-грамматик төркемчәләре: ялгызлык һәм уртаклык исемнәр, конкрет һәм абстракт мәгънәле исемнәр. Сан категориясе. Килеш категориясе. Тартым категориясе турында төшенчә. Исемнәрнең ясалыш ягыннан төрләре. Сыйфат. Сыйфатның лексик-грамматик төркемчәләре: асыл һәм нисби сыйфатлар. Сыйфат дәрәҗәләре. Сыйфатларның исемләшүе. Сыйфатларның төзелеше. Рәвеш. Рәвешнең гомумкатегориаль мәгънәсе, морфологик һәм синтаксик билгеләре. Рәвешнең лексик-грамматик төркемчәләре: билге һәм хәл рәвешләре. Төркемчә эчендә рәвешләрнең мәгънә буенча бүленеше. Рәвешләрнең төзелеше. Сан. Саннарның гомумиләшкән мәгънәсе, мофологик һәм синтаксик билгеләре. Саннарның лексик-грамматик төркемчәләре: төп, тәртип, бүлем, чама, җыю саннары. Һәр төркемчәнең грамматик билгесе һәм сүз бәйлыгы. Бу төркемчәләрнең исем, сыйфат, рәвеш белән мөнәсәбәте һәм шуңа бәйле рәвештә төрләнүе (яки төрләнмәве) һәм синтаксик фукнциясе. Саннарның ясалышка бәйле үзенчәлекләре. Саннарның исемләшүе. Алмашлык. Алмашлыкның гомумиләшкән лексик-грамматик мәгънәсе, морфологик һәм синтаксик билгеләре. Исем, сыйфат, рәвеш, сан алмашлыклары. Алмашлыкларның ясалышы ягыннан төрләре.

практическое занятие (1 часа(ов)):

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Морфология буенча гомуми мәгълүмат. Морфологиянең өйрәнү предметы һәм төп төшенчәләр. Сүзнең грамматик ягын өйрәнә торган фән буларак морфология.Тел белемендә сүзләрне төркемләү принциплары. Мөстәкыйль сүз төркемнәре. Исем. Исемнең гомуми лексик-семантик мәгънәсе, морфологик категорияләре һәм төп синтаксик билгеләре. Исемнең лексик-грамматик төркемчәләре: ялгызлык һәм уртаклык исемнәр, конкрет һәм абстракт мәгънәле исемнәр. Сан категориясе. Килеш категориясе. Тартым категориясе. Исемнәрнең ясалыш ягыннан төрләре. Сыйфат. Сыйфатның лексик-грамматик төркемчәләре: асыл һәм нисби сыйфатлар. Сыйфат дәрәҗәләре. Сыйфатларның исемләшүе. Сыйфатларның төзелеше. Рәвеш. Рәвешнең гомумкатегориаль мәгънәсе, морфологик һәм синтаксик билгеләре. Рәвешнең лексик-грамматик төркемчәләре: билге һәм хәл рәвешләре. Төркемчә эчендә рәвешләрнең мәгънә буенча бүленеше. Рәвешләрнең төзелеше. Сан. Саннарның гомумиләшкән мәгънәсе, мофологик һәм синтаксик билгеләре. Саннарның лексик-грамматик төркемчәләре: төп, тәртип, бүлем, чама, җыю саннары. Һәр төркемчәнең грамматик билгесе һәм сүз байлыгы. Бу төркемчәләрнең исем, сыйфат, рәвеш белән мөнәсәбәте һәм шуңа бәйле рәвештә төрләнүе (яки төрләнмәве) һәм синтаксик фукнциясе. Саннарның ясалышка бәйле үзенчәлекләре. Саннарның исемләшүе. Алмашлык. Алмашлыкның гомумиләшкән лексик-грамматик мәгънәсе, морфологик һәм синтаксик билгеләре. Исем, сыйфат, рәвеш, сан алмашлыклары. Алмашлыкның лексик-грамматик төркемчәләре: зат, күрсәтү, билгеләү, сорау, билгесезлек, юклык һәм тартым алмашлыклары. Алмашлыкларның ясалышы ягыннан төрләренә карата күнегүләр эшләү.

Тема 5. Фигыль. Фигыль сүз төркеменә гомуми характеристика. Фигыль категорияләренә гомуми характеристика: барлык-юклык, зат-сан, наклонение, заман, юнәлеш, дәрәҗә. Затланышлы фигыльләр һәм затланышсыз. Фигыльләрнең төзелеше. Ияртемнәр. Хәбәрлек сүзләр. Бәйләгечләр. Бәйлекләр. Бәйлек сүзләр. Теркәгеч. Модаль сүз төркемнәре. Кисәкчә. Ымлык. Модаль сүзләр.

лекционное занятие (1 часа(ов)):

Фигыль. Фигыль сүз төркеменә гомуми характеристика. Фигыь категорияләренә гомуми характеристика: барлык-юклык, зат-сан, наклонение, заман, юнәлеш, дәрәҗә. Затланышлы фигыльләр (хикәя, боерык, теләк, шарт) һәм затланышсыз (сыйфат фигыль, хәл фигыль, исем фигыль, инфинитив) фигыльләр. Юнәлеш категориясе. Фигыльдә дәрәҗә. Ярдәмче фигыль белән ясалган аналитик фигыльләрдә мәгънә киңлеге һәм төрлелеге, аларны мәгънәләре буенча төркемләү. Фигыьләрнең төзелеше. Ияртемнәр. Аваз ияртемнәре һәм образ ияртемнәре. Аваз ияртемнәренең семантик төркемчәләре һәм телдәге роле. Хәбәрлек сүзләр. Хәбәрлек сүзләрнең мәгънәсе һәм синтаксик кулланылышы. Аларның сүз байлыгы. Бәйләгечләр. Бәйлекләр. Бәйлекләрнең грамматик мәгънәләре, синтаксик функцияләре. Таләп иткән килешләренә карап бәйлекләрне төркемләү: баш һәм иялек килешен таләп итүче бәйлекләр, юнәлеш килешен таләп итүче бәйлекләр, чыгыш килешен таләп итүче бәйлекләр. Бәйлек сүзләр. Теркәгеч. Аларның үзенчәлеге, грамматик функцияләре һәм төркемчәләре: тезүче һәм ияртүче теркәгечләр. Модаль сүз төркемнәре. Кисәкчә. Кисәкчәләрнең төп функциясе, төркемчәләре, күпмәгънәлелеге. Кисәкчәләрнең сүз һәм кушымча белән уртаклыгы һәм аермасы. Ымлык. Ымлыкларның семантик төркемнәре: императив һәм эмоциональ ымлыклар. Модаль сүзләр. Модаль сүзләрнең мәгънәсе һәм синтаксик кулланылышы. Аларның төп функциясе.

практическое занятие (1 часа(ов)):

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Фигыль категорияләренә гомуми характеристика бирү: барлык-юклык, зат-сан, наклонение, заман, юнәлеш, дәрәҗәләрен ачыклау. Затланышлы фигыльләр (хикәя, боерык, теләк, шарт) һәм затланышсыз (сыйфат фигыль, хәл фигыль, исем фигыль, инфинитив) фигыльләр. Юнәлеш категориясе турында мәгълүмат бирү. Фигыльдә дәрәҗә. Ияртемнәр. Аваз ияртемнәре һәм образ ияртемнәре. Хәбәрлек сүзләр. Хәбәрлек сүзләрнең мәгънәсе һәм синтаксик кулланылышы. Аларның сүз байлыгы. Бәйләгечләр. Бәйлекләр. Бәйлекләрнең грамматик мәгънәләре, синтаксик функцияләре. Таләп иткән килешләренә карап бәйлекләрне төркемләү: баш һәм иялек килешен таләп итүче бәйлекләр, юнәлеш килешен таләп итүче бәйлекләр, чыгыш килешен таләп итүче бәйлекләр. Бәйлек сүзләр. Теркәгеч. Аларның үзенчәлеге, грамматик функцияләре һәм төркемчәләре: тезүче һәм ияртүче теркәгечләр. Модаль сүз төркемнәре. Кисәкчә. Кисәкчәләрнең төп функциясе, төркемчәләре, күпмәгънәлелеге. Кисәкчәләрнең сүз һәм кушымча белән уртаклыгы һәм аермасы. Ымлык. Ымлыкларның семантик төркемнәре: императив һәм эмоциональ ымлыклар. Модаль сүзләр. Модаль сүзләрнең мәгънәсе һәм синтаксик кулланылышы. Аларның төп функциясе.

Тема 7. Җөмлә. Җөмләләрне төркемләү принциплары һәм җөмлә төрләре. Җөмләнең актуаль кисәкләргә бүленеше. Җөмләдә сүз тәртибе. Гади җөмлә синтаксисы. Кушма җөмлә синтаксисы.

лекционное занятие (1 часа(ов)):

Җөмлә. Җөмләләрне төркемләү принциплары һәм җөмлә төрләреҖөмләнең актуаль кисәкләргә бүленеше. Җөмләдә сүз тәртибе. Гади җөмлә синтаксисы. Кушма җөмлә синтаксисы.

практическое занятие (1 часа(ов)):

Җөмлә. Җөмләләрне төркемләү принциплары һәм җөмлә төрләреҖөмләнең актуаль кисәкләргә бүленеше. Җөмләдә сүз тәртибе. Гади җөмлә синтаксисы гомумиләштереп кабатлау. Кушма җөмлә синтаксисын гомумиләштереп кабатлау.

4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
1.	Тема 1. Фонетика. Аның өйрәнү объекты, башка фәннәр арасындагы урыны. Фонетика фәненең методлары. Орфография, орфоэпия, графика. Фонетик закончалыклар.	7	1	подготовка к устному опросу	6	Устный опрос
				подготовка к устному опросу	6	устный опрос
2.	Тема 2. Лексикология, аның төп предметы һәм бурычлары, тармаклары. Сүзнең лексик мәгънәсе һәм аның типлары. Күп мәгънәле сүзләр. Антоним, омоним, синоним сүзләр.	7	2	подготовка домашнего задания	6	Письменное домашнее задание
				подготовка домашнего задания	6	домашнее задание
				Подготовка к контрольной работе	6	Контрольная работа

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
3.	Тема 3. Кулланылыш мохите (сферасы) ягыннан татар әдәби теленең сүзлек составы. Гомумхалык теле лексикасы.	7	3	подготовка к письменной работе	6	Письменная работа
				подготовка к письменной работе	6	письменная работа
4.	Тема 4. Морфология буенча гомуми мәгълүмат. Морфологиянең өйрәнү предметы һәм төп төшенчәләр. Сүзнең грамматик ягын өйрәнә торган фән буларак морфология.Тел белемендә сүзләрне төркемләү принциплары. Мөстәкыйль сүз төркемнәре. Исем. Сан категориясе. Килеш категориясе. Тартым категориясе. Исемнәрнең ясалыш ягыннан төрләре. Сыйфат. Сыйфатның лексик-грамматик төркемчәләре: асыл һәм нисби сыйфатлар. Сыйфатларның төзелеше. Рәвеш. Рәвешләрнең төзелеше. Сан. Саннарның ясалышка бәйле үзенчәлекләре. Алмашлыкның лексик-грамматик төркемчәләре. Алмашлыкларның	7	4	подготовка к коллоквиуму	8	Коллоквиум
				подготовка к коллоквиуму	6	коллоквиум

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
5.	Тема 5. Фигыль. Фигыль сүз төркеменә гомуми характеристика. Фигыль категорияләренә гомуми характеристика: барлык-юклык, зат-сан, наклонение, заман, юнәлеш, дәрәҗә. Затланышлы фигыльләр һәм затланышсыз. Фигыльләрнең төзелеше. Ияртемнәр. Хәбәрлек сүзләр. Бәйләгечләр. Бәйлекләр. Бәйлек сүзләр. Теркәгеч. Модаль сүз төркемнәре. Кисәкчә. Ымлык. Модаль сүзләр.	7	5	подготовка домашнего задания	6	Письменное домашнее задание
				подготовка домашнего задания	6	домашнее задание
				Подготовка к самостоятельной работе	6	самостоятельная работа
7.	Тема 7. Җөмлә. Җөмләләрне төркемләү принциплары һәм җөмлә төрләре. Җөмләнең актуаль кисәкләргә бүленеше. Җөмләдә сүз тәртибе. Гади җөмлә синтаксисы. Кушма җөмлә синтаксисы.	7	7	Подгоовка к анализу текста	6	Анализ текста
				подготовка к контрольной работе	6	Контрольная работа
				подготовка к устному опросу	6	Устный опрос
	Итого				92	

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

Вузовское освоение курса "Татарский язык" предполагает использование как традиционных, так и инновационных образовательных технологий, а также настоятельно требует рационального их сочетания. Традиционные образовательные технологии подразумевают использование в учебном процессе таких методов работ, как лекция, семинар.

В курсе реализованы могут быть новые информационные технологии, в частности, аудио и видеоматериалы

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

Тема 1. Фонетика. Аның өйрәнү объекты, башка фәннәр арасындагы урыны. Фонетика фәненең методлары. Орфография, орфоэпия, графика. Фонетик закончалыклар.

Устный опрос , примерные вопросы:

Фонетика фәненең өйрәнү объекты, нинди фәннәр белән бәйләнештә өйрәнелергә тиеш. Сузык авазларны төркемләү принциплары. Тартык авазларны төркемләү принциплары. Орфоэпик нормалар. Орфографик принөиплар

устный опрос , примерные вопросы:

Фонетика фәненең өйрәнү объекты, нинди фәннәр белән бәйләнештә өйрәнелергә тиеш. Сузык авазларны төркемләү принциплары. Тартык авазларны төркемләү принциплары. Орфоэпик нормалар. Орфографик принөиплар

Тема 2. Лексикология, аның төп предметы һәм бурычлары, тармаклары. Сүзнең лексик мәгънәсе һәм аның типлары. Күп мәгънәле сүзләр. Антоним, омоним, синоним сүзләр.

домашнее задание , примерные вопросы:

Текстка тулы лексик анализ ясагыз. Дивардагы тупас ташлар арасындагы ярыкка кыстырылган нарат чырасы шартлатып атты да, ялкыны сүрелеп калды. Болай да караңгы хибесханә эче эңгер-меңгергә чумды. Хакыйкатьтереклек чишмәсе икән. Кинәт хәлсезләнеп калганын тойды, бер-беренә богау чылбыры белән тагылган куллары алдындагы тимер өстәлгә төште. Ул дөньясын онытты. Әллә каян бик тирәннән бер кара фикер калкып, кабат канын кайнатты. Үтә ямьсез уеннан тәмам кызышып, чәчләре үрә торганны сизде Батырша. (Җ.Рәхимов)

Контрольная работа , примерные вопросы:

1.Сингармонизм законын аңлатыгыз. Тексттан мисаллар китерегез. 2. Тексттан дүрт сүз алып, тулы фонетик анализ ясагыз.

Письменное домашнее задание , примерные вопросы:

ексттан архаизмнарны, алынма сүзләрне һәм диалектизмнарны табыгыз, аларны хәзерге татар әдәби телендәге сүзләр белән алыштырыгыз. Мәликә әби түзмәде, юл төенен почмактагы ярык капкачлы борынгы сандык өстенә куеп, рәсемгә якынлагты. Аның барлык игътибары шул чуар буяулы кәгазь янына беркетелгән тонык фотографиягә юнәлде. яхшылап карамас борын: - Нишләп шулчаклы сурәт асрыйлар? Җитмәсә, кыйбла мөешенә куйганнар үзләрен. Кыямәт көнне җан сорый башласалар, ничек котылырбыз? - дип, кәефе кырылган иде. Ләкин ярым алка төсле тезелеп рәсемгә төшкән дүрт хатын уртасында кулына чәчәк бәйләме тоткан Нәсимәне таныгач, кинәт йомшарды һәм үзенең һәрбер хәрәкәте артыннан авызын ачкан килеш күзәтеп торучы Зәйтүнәгә ягымлы гына эндәште: - Алма апаң түгелме соң уртадагысы? (К.Нәҗми)

Тема 3. Кулланылыш мохите (сферасы) ягыннан татар әдәби теленең сүзлек составы. Гомумхалык теле лексикасы.

Письменная работа , примерные вопросы:

Текст лексикасына кулланылыш активлыгы ягыннан анализ ясагыз. Дивардагы тупас ташлар арасындагы ярыкка кыстырылган нарат чырасы шартлатып атты да, ялкыны сүрелеп калды. Болай да караңгы хибесханә эче эңгер-меңгергә чумды. Хакыйкатьтереклек чишмәсе икән. Кинәт хәлсезләнеп калганын тойды, бер-беренә богау чылбыры белән тагылган куллары алдындагы тимер өстәлгә төште. Ул дөньясын онытты. Әллә каян бик тирәннән бер кара фикер калкып, кабат канын кайнатты. Үтә ямьсез уеннан тәмам кызышып, чәчләре үрә торганны сизде Батырша. (Җ.Рәхимов)

письменная работа , примерные вопросы:

Тексттан архаизмнарны, алынма сүзләрне һәм диалектизмнарны табыгыз, аларны хәзерге татар әдәби телендәге сүзләр белән алыштырыгыз. Мәликә әби түзмәде, юл төенен почмактагы ярык капкачлы борынгы сандык өстенә куеп, рәсемгә якынлагты. Аның барлык игътибары шул чуар буяулы кәгазь янына беркетелгән тонык фотографиягә юнәлде. яхшылап карамас борын: - Нишләп шулчаклы сурәт асрыйлар? Җитмәсә, кыйбла мөешенә куйганнар үзләрен. Кыямәт көнне җан сорый башласалар, ничек котылырбыз? - дип, кәефе кырылган иде. Ләкин ярым алка төсле тезелеп рәсемгә төшкән дүрт хатын уртасында кулына чәчәк бәйләме тоткан Нәсимәне таныгач, кинәт йомшарды һәм үзенең һәрбер хәрәкәте артыннан авызын ачкан килеш күзәтеп торучы Зәйтүнәгә ягымлы гына эндәште: - Алма апаң түгелме соң уртадагысы? (К.Нәҗми)

Тема 4. Морфология буенча гомуми мәгълүмат. Морфологиянең өйрәнү предметы һәм төп төшенчәләр. Сүзнең грамматик ягын өйрәнә торган фән буларак морфология.Тел белемендә сүзләрне төркемләү принциплары. Мөстәкыйль сүз төркемнәре. Исем. Сан категориясе. Килеш категориясе. Тартым категориясе. Исемнәрнең ясалыш ягыннан төрләре. Сыйфат. Сыйфатның лексик-грамматик төркемчәләре: асыл һәм нисби сыйфатлар. Сыйфатларның төзелеше. Рәвеш. Рәвешләрнең төзелеше. Сан. Саннарның ясалышка бәйле үзенчәлекләре. Алмашлыкның лексик-грамматик төркемчәләре. Алмашлыкларның ясалышы ягыннан төрләре.

Коллоквиум , примерные вопросы:

Грамматиканың бер тармагы буларак морфология 2.Мөстәкыйль сүз төркемнәре. 3. Исем. Грамматик категорияләре. 4. Изафә конструкция 5. Сыйфат сүз төркеме. Төркемнәре. 6. Сан сүз төркеме. Төркемчәләре. 7. Алмашлыклар, төрләре, төзелешләре. 8. Рәвешләр, төркемчәләре.

коллоквиум , примерные вопросы:

1. Грамматиканың бер тармагы буларак морфология 2.Мөстәкыйль сүз төркемнәре. 3. Исем. Грамматик категорияләре. 4. Изафә конструкция 5. Сыйфат сүз төркеме. Төркемнәре. 6. Сан сүз төркеме. Төркемчәләре. 7. Алмашлыклар, төрләре, төзелешләре. 8. Рәвешләр, төркемчәләре.

Тема 5. Фигыль. Фигыль сүз төркеменә гомуми характеристика. Фигыль категорияләренә гомуми характеристика: барлык-юклык, зат-сан, наклонение, заман, юнәлеш, дәрәҗә. Затланышлы фигыльләр һәм затланышсыз. Фигыльләрнең төзелеше. Ияртемнәр. Хәбәрлек сүзләр. Бәйләгечләр. Бәйлекләр. Бәйлек сүзләр. Теркәгеч. Модаль сүз төркемнәре. Кисәкчә. Ымлык. Модаль сүзләр.

домашнее задание , примерные вопросы:

Г. Бәшировның "Туган ягым яшел бишек" әсәреннән өзек алыгыз (250 ләп сүз). Тексттан фигыльләрне табыгыз, төрәрен билгеләгез.

Письменное домашнее задание , примерные вопросы:

Фигыльләргә тулы морфологик анализ ясагыз.

самостоятельная работа , примерные вопросы:

"Шәһри Казан" газетасыннан очерк жанрына мисал табыгыз һәм андагы бәйләгечләрне табып анализлагыз

Тема 7. Җөмлә. Җөмләләрне төркемләү принциплары һәм җөмлә төрләре. Җөмләнең актуаль кисәкләргә бүленеше. Җөмләдә сүз тәртибе. Гади җөмлә синтаксисы. Кушма җөмлә синтаксисы.

Анализ текста, примерные вопросы:

"Ватаным Татарстан" газетасыннан аналитик мәкалә сайлап алыгыз һәм җөмлә төрләре ягыннан анализ ясагыз

Контрольная работа , примерные вопросы:

Кушма җөмләләрне гади җөмләләргә әйләндереп языгыз Уфа чорында Яруллиннар гаиләсе шагыйрь Мәҗит Гафури белән дә якыннан аралашып яшәгән. Казаннан Уфага Фәйзулла Туишев һәм Фәйзи Биккинин кебек оста гармунчылар еш килә, ачык сәхнәдә конөертлар бирә. Андый концертларда Зәһидулла Яруллин, пианино яки скрипкада уйнап, гармунчыларга булыша. Шундый концертларның берсендә сәхнәгә калын кара мыеклы берәү күтәрелә. Бераз аксабрак атлавыннан аның Мәҗит Гафури икәне беленә. "О-о, Казаннар килгән!" - дип, ул музыкантларны ихластан тәбрикли, өенә кунакка чакыра. Гафуриның хатыны Зөһрә ханым - җырга-моңга гашыйк кеше - аларны якты чырай, такта чәй белән дигәндәй каршы ала. Чәй белән әңгәмә арасында кунаклар "Тукай маршы"н һәм башка көйләрне яңгыраталар. (Р. Низамиев)

Устный опрос , примерные вопросы:

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Җөмләләрнең төрен билгеләгез. Уфа чорында Яруллиннар гаиләсе шагыйрь Мәҗит Гафури белән дә якыннан аралашып яшәгән. Казаннан Уфага Фәйзулла Туишев һәм Фәйзи Биккинин кебек оста гармунчылар еш килә, ачык сәхнәдә конөертлар бирә. Андый концертларда Зәһидулла Яруллин, пианино яки скрипкада уйнап, гармунчыларга булыша. Шундый концертларның берсендә сәхнәгә калын кара мыеклы берәү күтәрелә. Бераз аксабрак атлавыннан аның Мәҗит Гафури икәне беленә. "О-о, Казаннар килгән!" - дип, ул музыкантларны ихластан тәбрикли, өенә кунакка чакыра. Гафуриның хатыны Зөһрә ханым - җырга-моңга гашыйк кеше - аларны якты чырай, такта чәй белән дигәндәй каршы ала. Чәй белән әңгәмә арасында кунаклар "Тукай маршы"н һәм башка көйләрне яңгыраталар. (Р. Низамиев)

Тема . Итоговая форма контроля

Примерные вопросы к зачету:

Приложение 1.

Әүвәл әсәренде ул, аннан сискәнеп китте моңарчы аны камаган дөнья төрле төсләрдән исләрдән күпсанлы әйберләрдән хәрәкәтләрдән тора иде шулар кинәт юк булды колак берни ишетмәс хәлгә килеп, күз алдын тоташ пәрдә каплады. Әйтерсең лә язмыш аны тереклек яралмаган җан ияләре булмаган төссез, иссез һәм шомлы тынлык хакимлек кылган бер галәм утравына илтеп ыргытты. Ул үзенең дөньядагы барлыгын сынап сул учы белән маңгаен кысып карады маңгаеның кайнарлыгын да шул сибелгән бөрчек-бөрчек тир тамчыларын да сизмәде димәк аның сизү сиземләү тойгысы да юкка чыккан. Ул чеметеп карарга теләп колагына үрелергә омтылды кулы кымшанмады уч төбе киң маңгай тиресенә суырылып ябышкан иде.

Биремнәр.

1. Сингармонизм законын аңлатыгыз. Тексттан мисаллар китерегез.
2. Тексттан дүрт сүз алып, тулы фонетик анализ ясагыз.
3. Беренче җөмләдәге сүзләргә тулы лексик анализ ясагыз.
4. Соңгы җөмләгә тулы морфологик анализ ясагыз.
5. Икенче җөмләгә тулы синтаксик анализ ясагыз.
6. Тыныш билгеләрен куегыз. Куелышын аңлатыгыз.

7.1. Основная литература:

1. Татарча сөйләшәбез, укыйбыз, язабыз [Текст: электронный ресурс] = Говорим, читаем, пишем по-татарски : рус телендә сөйләшүчеләр өчен татар теле дәреслеге. Башлангыч дәрәҗә / К. С. Фәтхуллова, Ә. Ш. Юсупова, Э. Н. Денмөхәммәтова .? Электронные данные (1 файл: 5,21 Мб) .? (Казань : Казанский федеральный университет, 2015) .? Загл. с экрана .? Для 2-го семестра .? Вых. дан. ориг. печ. изд.: Казан, 2012. // http://libweb.kpfu.ru/ebooks/10-IFMK/10_179_000943.pdf

2. Татарча сөйләшәбез, укыйбыз, язабыз [Текст: электронный ресурс] = Говорим, читаем, пишем по-татарски : рус телендә сөйләшүчеләр өчен татар теле дәреслеге. Урта дәрәҗә / К. С. Фәтхуллова, Ә. Ш. Юсупова, Э. Н. Денмөхәммәтова .? Электронные данные (1 файл: 4,66 Мб) .? (Казань : Казанский федеральный университет, 2015) .? Загл. с экрана .? Для 3-го и 4-го семестров .? Вых. дан. ориг. печ. изд.: Казан, 2015. // http://libweb.kpfu.ru/ebooks/10-IFMK/10_179_000944.pdf

7.2. Дополнительная литература:

1. Салимова, Д. А. Двуязычие и перевод: теория и опыт исследования [Электронный ресурс] : монография / Д. А. Салимова, А. А. Тимерханов. ? М. : Флинта : Наука, 2012. ? 280 с // http://znanium.com/bookread2.php?book=456721

2. Плешкова, О. И. Теория литературы и практика читательской деятельности [Электронный ресурс] : учеб. пособие / О. И. Плешкова. - М. : ФЛИНТА, 2012. - 156 с // http://znanium.com/bookread2.php?book=456331

3. Хәзерге татар әдәби теле фонетикасы [Текст: электронный ресурс] : лекцияләрнең конспекты / Г. К. Хадиева ; Казан федер. ун-ты, Татар филологиясе һәм мәдәниятара багланышлар институты, Татар теле һәм аны укыту методикасы каф. ? Электронные данные: (1 файл: 0,94 Мб) .? (Казань : Казанский федеральный университет, 2014) .? Загл. с экрана .? Для 1-го семестра 1-го курса .? Вых. дан. ориг. печ. изд.: Казань, 2013. // :http://libweb.kpfu.ru/ebooks/10-IFMK/10_163_A5kl-000724.pdf

4. Татар теле фонетикасы [Текст: электронный ресурс] : лекцияләрнең конспекты / Г. К. Хадиева ; Казан (Идел буе) федер. ун-ты, Г. Тукай ис. Татар филологиясе һәм мәдәниятара багланышлар ин-ты, Татар теле һәм аны укыту методикасы каф. ? Электронные данные: (1 файл: 0,7 Мб) .? (Казань : Казанский федеральный университет, 2014) .? Загл. с экрана .? Для 1-го семестра 1-го курса .? Вых. дан. ориг. печ. изд.: Казан, 2014. // http://libweb.kpfu.ru/ebooks/10-IFMK/10_163_A5kl-000763.pdf>.

7.3. Интернет-ресурсы:

Казанский федеральный университет - http://www.kpfu.ru/main_page

Научная библиотека им. Н. И. Лобачевского Казанского федерального университета - http://www.kpfu.ru/portal/docs/F451166139/Library.jpg

Универсальная энциклопедия - http://www.wikipedia.ru

Электронная библиотечная система - http://www.knigafund.ru

Электронные словари - http://www.slovari.ru

8. Материально-техническое обеспечение дисциплины(модуля)

Освоение дисциплины "Татарский язык в профессиональной коммуникации" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

1. Средства телекоммуникации (электронная почта, выход в Интернет)
2. Сканер
3. Принтер
4. Копировальный аппарат
5. Ноутбук
6. Магнитофон

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 42.03.02 "Журналистика " и профилю подготовки Телевидение .

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Автор(ы):
Шамсутдинова Р.Р. ____________________
"__" _________ 201 __ г.

Рецензент(ы):
Хадиева Г.К. ____________________
"__" _________ 201 __ г.